

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ผลของการให้การศึกษาแบบกลุ่มและกลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรี เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตกับเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัด นครศรีธรรมราช เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (Quasi - Experimental Research) เพื่อศึกษา ประสิทธิภาพของแผนการให้การศึกษาแบบกลุ่มและกลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรี ต่อการพัฒนา ทักษะชีวิต ในเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กและเยาวชนที่ศาลตัดสินคดีถึงที่สุด และอยู่ระหว่างการฝึกและอบรมที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครศรีธรรมราช

1. วัตถุประสงค์ทางการวิจัย

วัตถุประสงค์ในการวิจัยมีดังนี้

- 1.1 เพื่อพัฒนาวิธีการบำบัดฟื้นฟูแบบการผสมผสานกิจกรรมดนตรี ในการ ส่งเสริมทักษะชีวิตให้กับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดนครศรีธรรมราช
- 1.2 เพื่อเปรียบเทียบทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด ในสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชน ระหว่างกลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรี กับการให้การศึกษาแบบกลุ่ม
- 1.3 เพื่อเปรียบเทียบทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในสถาน พินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ระหว่างกลุ่มพฤติกรรมกรรมการกระทำผิดแบบรุนแรงกับกลุ่มการ กระทำผิดแบบไม่รุนแรง
- 1.4 เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์กันระหว่างวิธีให้การศึกษา กับระดับความรุนแรง ของพฤติกรรมกรรมการกระทำผิด กับผลของทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชน

2. สมมุติฐานการวิจัย

สมมุติฐานในการวิจัยมีดังนี้

2.1 คะแนนทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนหลังการให้การศึกษาแบบกลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรีสูงกว่าคะแนนทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนหลังการให้การศึกษาแบบกลุ่ม

2.2 คะแนนทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนกลุ่มที่มีลักษณะพฤติกรรมการกระทำผิดแบบไม่รุนแรงมีความแตกต่างกับคะแนนทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนกลุ่มที่มีลักษณะพฤติกรรมการกระทำผิดแบบรุนแรง ทั้งสองกลุ่มคือ การให้การศึกษาแบบกลุ่มและการให้การศึกษาแบบผสมผสานกิจกรรมดนตรี

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ เด็กและเยาวชนที่ได้รับการฝึกและอบรมในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 90 คน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้คัดเลือกด้วยการสุ่มตัวอย่าง จากคดีต่างๆ โดยมีคำพิพากษาของศาลตัดสินให้ฝึกและอบรมและมีการฝึกและอบรมแล้วระยะหนึ่ง และเหลือระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีก่อนที่จะได้รับการปล่อยตัว จำนวนทั้งสิ้น 60 โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มให้การศึกษาแบบกลุ่มและกลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรีทั้งสองกลุ่มประกอบด้วยเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดแบบรุนแรงและไม่รุนแรงอย่างละเท่ากันจำนวน 30 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษามี 2 ประเภท คือ

ตัวแปรอิสระมี 2 ประเภท ได้แก่ ตัวแปรที่ถูกจัดกระทำ มี 2 ตัว ได้แก่ วิธีการบำบัดด้วยการให้การศึกษาแบบกลุ่ม และการใช้กลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรี นอกจากนี้ยังมีตัวแปรอิสระที่เป็นตัวแปรจัดประเภทมี 2 ตัว ได้แก่ ระดับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนกลุ่มที่มีลักษณะพฤติกรรมในการกระทำผิดแบบรุนแรง และกลุ่มที่มีลักษณะพฤติกรรมในการกระทำผิดแบบไม่รุนแรง

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลคะแนนทักษะชีวิต 4 ด้าน ของเด็กและเยาวชน ได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเอง การจัดการกับอารมณ์ การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล และการปฏิเสธและการต่อรอง

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ได้แก่ แผนการให้การปรึกษาแบบกลุ่ม โดยผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น โดยใช้ค่าคะแนนของการให้การปรึกษาแบบกลุ่มทักษะชีวิต ของเพิงเพ็ญ เอี่ยมลออ (2542) กลุ่ม Self Help กลุ่มสัมมนา และกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน (Borman, 1992) โดยสร้างเป็นแผนการทดลองทั้งสิ้น 18 แผนการทดลอง การทดลองครั้งละ 1 ชั่วโมง 30 นาที

4.2 แผนกลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรี เป็นรูปแบบของกิจกรรมนันทนาการ เพื่อเสริมสร้างความพร้อมและการฝึกสมาธิ การเสริมให้เด็กและเยาวชนเกิดจินตนาการตามหลักการ เล่นดนตรีแบบวิถีเล่นโดยไม่มีการเตรียมตัวมาก่อน (Music Imagery และ Improvisation Music Therapy) เพิ่มเติมจากแผนการทดลองให้การปรึกษาแบบกลุ่มโดยสร้างเป็นแผนการทดลองทั้งสิ้น 18 แผนการทดลอง แผนการทดลองครั้งละ 1 ชั่วโมง 30 นาที

4.3 แบบวัดทักษะชีวิตที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากแบบวัดทักษะชีวิตของเพิงเพ็ญ เอี่ยมลออ (2542) มีลักษณะเป็นแบบคำถามโดยมีมิติต่างๆ ได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเอง การจัดการกับอารมณ์ การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล การปฏิเสธและการต่อรอง จำนวน 60 คำถาม

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยการใช้แบบวัดทักษะชีวิตประเมินทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรม ทั้งก่อนและหลังเข้ารับการปรึกษา ตลอดถึงระยะหลังจากที่เด็กและเยาวชนได้รับกิจกรรมการให้การปรึกษาไปแล้ว 1 เดือน

ผู้วิจัยนำแบบวัดทักษะชีวิตที่ได้รับมาตรวจความสมบูรณ์ ทำการลงรหัสแบบวัด และบันทึกข้อมูลเพื่อทำการวิเคราะห์ต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 5 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาวิธีการให้การปรึกษาแบบกลุ่มและการผสมผสานกิจกรรมดนตรี

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ระหว่างกลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรี กับการให้การปรึกษาแบบกลุ่ม

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ระหว่างกลุ่มพฤติกรรมการกระทำผิดแบบรุนแรงกับกลุ่มการกระทำผิดแบบไม่รุนแรง

ตอนที่ 4 การศึกษาปฏิสัมพันธ์กันระหว่างวิธีให้การปรึกษา กับระดับความรุนแรงของพฤติกรรมการกระทำผิด กับผลของทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนในแต่ละรายองค์ประกอบ

ตอนที่ 5 เปรียบเทียบผลการคะแนนทักษะชีวิตระหว่างการให้การปรึกษาและกลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรีหลังหยุดการทดลองไปแล้ว 1 เดือน

สรุปผลการวิจัย

1. การพัฒนาวิธีการบำบัดฟื้นฟูแบบกลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรี ในการส่งเสริมทักษะชีวิตให้กับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ผลการดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้ ได้แผนการให้การปรึกษาแบบกลุ่ม และแผนกลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรี จำนวน 18 แผน เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิต 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล การปฏิเสธและการต่อรอง และ การจัดการกับอารมณ์

2. การเปรียบเทียบทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ระหว่างกลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรี กับการให้การปรึกษาแบบกลุ่ม และในแต่ละองค์ประกอบย่อย พบว่า

2.1 ผลของการของการวิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ยทักษะชีวิตเพื่อเปรียบเทียบผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับกลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรีที่มีต่อ คะแนนทักษะชีวิตในภาพรวม พบว่า คะแนนทักษะชีวิตในแต่ละระยะของการทดลองมีความแตกต่างกัน โดยคะแนนของสมาชิกในกลุ่มได้รับการให้การปรึกษาแบบกลุ่มกับกลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรีก่อนกิจกรรมแตกต่างจากคะแนนหลังกิจกรรม และระยะติดตามผล อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 หมายความว่า เมื่อผู้เข้าร่วมวิจัยได้รับการปรึกษาแบบกลุ่มและกลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรีแล้วจะมีทักษะชีวิตทั้งในช่วงหลังทำกิจกรรม และระยะติดตามผลแตกต่างจากก่อนทำกิจกรรม อย่างไรก็ตามทักษะชีวิตในช่วงหลังกิจกรรมกับช่วงติดตามผลไม่มีความแตกต่างกัน (จากตาราง 3) แสดงให้เห็นถึงระดับทักษะชีวิตของผู้เข้าร่วมวิจัย ซึ่งจะเห็นได้ว่า คะแนนในกลุ่มการให้การปรึกษาและกลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรี ในระยะก่อนทำกิจกรรมมีระดับไม่แตกต่างกัน แต่ในช่วงหลังกิจกรรม คะแนนของทั้งสองเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เมื่อทำการติดตามผลยังพบว่า ระดับคะแนนยังไม่เปลี่ยนแปลงจากช่วงหลัง

กิจกรรม ทั้งนี้จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่ากลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรีมีประสิทธิผลสูงกว่ากลุ่มการ
 ปรึกษาแบบกลุ่ม

2.2 ผลของการของการวิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ยทักษะชีวิตเพื่อเปรียบเทียบผล
 กลุ่มการให้การปรึกษาแบบกลุ่มกับกลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรีที่มีต่อ คะแนนทักษะชีวิตในราย
 องค์ประกอบย่อย

1) ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง พบว่า คะแนนทักษะชีวิตด้านการเห็นคุณค่า
 ในตนเองในแต่ละระยะของการทดลองมีความแตกต่างกัน โดยคะแนนของสมาชิกในกลุ่ม
 ผสมผสานกิจกรรมดนตรีก่อนกิจกรรมแตกต่างจากคะแนนหลังกิจกรรม และระยะติดตามผล อย่าง
 มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 หมายความว่า เมื่อผู้เข้าร่วมวิจัยได้รับการปรึกษาแบบกลุ่มและกลุ่ม
 ผสมผสานกิจกรรมดนตรีแล้วจะมีทักษะชีวิตด้านการเห็นคุณค่าในตนเองทั้งในช่วงหลังทำกิจกรรม
 และระยะติดตามผลแตกต่างจากก่อนทำกิจกรรม อย่างไรก็ตามทักษะชีวิตในช่วงหลังกิจกรรมกับ
 ช่วงติดตามผลไม่มีความแตกต่างกัน (จากตาราง 4) แสดงให้เห็นถึงระดับทักษะชีวิตด้านการเห็น
 คุณค่าในตนเองของผู้เข้าร่วมวิจัย ซึ่งจะเห็นได้ว่า คะแนนในกลุ่มการให้การปรึกษาแบบกลุ่มและ
 กลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรี ในระยะก่อนทำกิจกรรมมีระดับ ไม่แตกต่างกัน แต่ในช่วงหลังกิจกรรม
 คะแนนของทั้งสองเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เมื่อทำการติดตามผลยังพบว่า ระดับคะแนนยังไม่
 เปลี่ยนแปลงจากช่วงหลังกิจกรรม ทั้งนี้จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่ากลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรีมี
 ประสิทธิภาพสูงกว่าการให้การปรึกษาแบบกลุ่มเพียงอย่างเดียว

2) ด้านการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล พบว่าคะแนนทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจ
 อย่างมีเหตุผลในแต่ละระยะของการทดลองมีความแตกต่างกัน โดยคะแนนของสมาชิกในกลุ่มการ
 ปรึกษาแบบกลุ่มก่อนกิจกรรมแตกต่างจากคะแนนหลังกิจกรรม และระยะติดตามผล อย่างมีนัยสำคัญ
 ที่ระดับ .01 หมายความว่า เมื่อผู้เข้าร่วมวิจัยที่ได้รับการปรึกษาแบบกลุ่มแล้วจะมีทักษะชีวิต
 ด้านการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลทั้งในช่วงหลังทำกิจกรรม และระยะติดตามผลแตกต่างจากก่อนทำ
 กิจกรรม อย่างไรก็ตามทักษะชีวิตในช่วงหลังกิจกรรมกับช่วงติดตามผลไม่มีความแตกต่างกัน (จาก
 ตาราง 5) แสดงให้เห็นถึงระดับทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลของผู้เข้าร่วมวิจัย ซึ่งจะ
 เห็นได้ว่า คะแนนในกลุ่มได้รับการให้การปรึกษาแบบกลุ่มและกลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรี ใน
 ระยะก่อนทำกิจกรรมมีระดับ ไม่แตกต่างกัน แต่ในช่วงหลังกิจกรรม คะแนนของทั้งสองเพิ่มขึ้น
 ทั้งนี้เมื่อทำการติดตามผลยังพบว่า ระดับคะแนนยังไม่เปลี่ยนแปลงจากช่วงหลังกิจกรรม ทั้งนี้จะ
 เห็นได้อย่างชัดเจนว่ากลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรีมีประสิทธิผลสูงกว่าการให้การ
 ปรึกษาแบบกลุ่มเพียงอย่างเดียว

3) ด้านการปฏิเสธและการต่อรอง พบว่าคะแนนทักษะชีวิตด้านการปฏิเสธและการต่อรองในแต่ละระยะของการทดลองมีความแตกต่างกัน โดยคะแนนของสมาชิกในกลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรีก่อนกิจกรรมแตกต่างจากคะแนนหลังกิจกรรม และระยะติดตามผล อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 หมายความว่า เมื่อผู้เข้าร่วมวิจัยกลุ่มการให้การปรึกษาแบบกลุ่มและกลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรีแล้วจะมีทักษะชีวิตด้านการปฏิเสธและการต่อรองทั้งในช่วงหลังทำกิจกรรม และระยะติดตามผลแตกต่างจากก่อนทำกิจกรรม อย่างไรก็ตามทักษะชีวิตในช่วงหลังกิจกรรมกับช่วงติดตามผลไม่มีความแตกต่างกัน (จากตาราง 6) แสดงให้เห็นถึงระดับทักษะชีวิตด้านการปฏิเสธและการต่อรองของผู้เข้าร่วมวิจัย ซึ่งจะเห็นได้ว่า คะแนนในกลุ่มได้รับการปรึกษาแบบและกลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรี ในระยะก่อนทำกิจกรรมมีระดับไม่แตกต่างกัน แต่ในช่วงหลังกิจกรรม คะแนนของทั้งสองเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เมื่อทำการติดตามผลยังพบว่า ในกลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรีระดับคะแนนยังไม่เปลี่ยนแปลงจากช่วงหลังกิจกรรม แต่ในกลุ่มได้รับการให้การปรึกษาแบบกลุ่มเพียงอย่างเดียวคะแนนยังคงเพิ่มขึ้นอีก ทั้งนี้จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่ากลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรีมีประสิทธิผลสูงกว่าการได้รับการให้การปรึกษาแบบกลุ่มเพียงอย่างเดียว

4) ด้านการจัดการกับอารมณ์ พบว่าคะแนนทักษะชีวิตด้านการจัดการกับอารมณ์ในแต่ละระยะของการทดลองมีความแตกต่างกัน โดยคะแนนของสมาชิกในกลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรีก่อนกิจกรรมแตกต่างจากคะแนนแตกต่างจากหลังกิจกรรม และระยะติดตามผล อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 หมายความว่า เมื่อผู้เข้าร่วมวิจัยในกลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรีแล้วจะมีทักษะชีวิตด้านการจัดการกับอารมณ์ทั้งในช่วงหลังทำกิจกรรม และระยะติดตามผลแตกต่างจากก่อนทำกิจกรรม อย่างไรก็ตามทักษะชีวิตในช่วงหลังกิจกรรมกับช่วงติดตามผลไม่มีความแตกต่างกัน (จากตาราง 7) แสดงให้เห็นถึงระดับทักษะชีวิตด้านการจัดการกับอารมณ์ของผู้เข้าร่วมวิจัย ซึ่งจะเห็นได้ว่า คะแนนในกลุ่มการให้การปรึกษาแบบกลุ่มและกลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรี ในระยะก่อนทำกิจกรรมมีระดับไม่แตกต่างกัน แต่ในช่วงหลังกิจกรรม คะแนนของทั้งสองเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เมื่อทำการติดตามผลยังพบว่า ระดับคะแนนยังไม่เปลี่ยนแปลงจากช่วงหลังกิจกรรม ทั้งนี้จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่ากลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรีมีประสิทธิผลสูงกว่าการได้รับการให้การปรึกษาแบบกลุ่มเพียงอย่างเดียว

3. การเปรียบเทียบทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครราชสีมา ระหว่างกลุ่มพฤติกรรมการกระทำผิดแบบรุนแรงกับกลุ่มการกระทำผิดแบบไม่รุนแรง จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของระดับทักษะชีวิต ระหว่างกลุ่มของผู้เข้าร่วมวิจัย (กลุ่มการให้การปรึกษา และกลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรี) ระดับการกระทำผิด (รุนแรง และไม่รุนแรง) และครั้งที่วัด (ก่อนกิจกรรม หลัง

กิจกรรม และติดตามผล) โดยครั้งที่วัดนั้นเป็นตัวแปรภายในบุคคล (Within Subject) และจากการทดสอบที่เรียกว่า Simple Effect ซึ่งเป็นการทดสอบอิทธิพลของตัวแปรหนึ่งในแต่ละระดับของอีกตัวแปรหนึ่งตลอดถึงในส่วนของอิทธิพลหลักของระดับการกระทำผิดเห็นว่า ไม่พบอิทธิพลของระดับการกระทำผิดที่มีต่อทักษะชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = .37, p = .546$) หมายความว่า ผู้ร่วมวิจัยที่มีการกระทำผิดในระดับรุนแรงไม่ได้มีระดับทักษะชีวิตแตกต่างจากกลุ่มที่มีระดับการกระทำผิดไม่รุนแรง

4. การศึกษาปฏิสัมพันธ์กันระหว่างวิธีให้การปรึกษาแบบกลุ่ม กับระดับความรุนแรงของพฤติกรรมการกระทำผิด กับผลของทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชน ในรายองค์ประกอบย่อย ทั้ง 4 องค์ประกอบการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของระดับทักษะชีวิตด้านต่างๆ ระหว่างกลุ่มของผู้เข้าร่วมวิจัย (กลุ่มได้รับการปรึกษาแบบกลุ่ม และกลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรี) ระดับการกระทำผิด (รุนแรง และไม่รุนแรง) และครั้งที่วัด (ก่อนกิจกรรม หลังกิจกรรม และติดตามผล) โดยครั้งที่วัดนั้นเป็นตัวแปรภายในบุคคล (Within Subject) ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า ไม่พบปฏิสัมพันธ์สองทางระหว่างครั้งที่วัด กลุ่ม และระดับการกระทำผิด

การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์สองทางจะเห็นได้ว่า ไม่พบปฏิสัมพันธ์สองทางระหว่างระดับการกระทำผิด กับ ครั้งที่วัด และระดับการกระทำผิดกับกลุ่ม จึงสรุปว่าไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างระดับการกระทำผิด ตัวแปรต้น ที่มีต่อทักษะชีวิตทั้ง 4 ด้าน และจากวิเคราะห์ อิทธิพลหลัก (Main Effect) ของระดับการกระทำผิด ในส่วนของอิทธิพลหลักของระดับการกระทำผิดพบว่า ไม่มีอิทธิพลของระดับการกระทำผิดที่มีต่อทักษะชีวิตทั้ง 4 ด้านเช่นกัน หมายความว่า ผู้ร่วมวิจัยที่มีการกระทำผิดในระดับรุนแรงไม่ได้มีระดับทักษะชีวิตแตกต่างจากกลุ่มที่มีระดับการกระทำผิดไม่รุนแรง

5 เปรียบเทียบผลการคะแนนทักษะชีวิตระหว่างการให้การปรึกษาแบบกลุ่มและกลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรีหลังหยุดการทดลองไปแล้ว 1 เดือนคะแนนทักษะชีวิตติดตามผลสูงกว่าคะแนนทักษะชีวิตก่อนการทดลอง แต่อย่างไรก็ตามในช่วงหลังกิจกรรมกับช่วงติดตามผลไม่มีความแตกต่างกัน

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องผลของการให้การปรึกษาแบบกลุ่มและกลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรี เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตกับเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัด นครศรีธรรมราช สามารถสรุปผลการวิจัยตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ 2 สมมุติฐาน ตามลำดับต่อไปนี้

สมมุติฐานข้อที่หนึ่ง: คะแนนทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนหลังการให้การปรึกษาแบบกลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรีสูงกว่าคะแนนทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนหลังการให้การปรึกษาแบบกลุ่ม

1. ผลการวิจัยในสมมุติฐานข้อที่หนึ่งพบว่า คะแนนเฉลี่ยทักษะชีวิตของกลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรีและกลุ่มที่ให้การปรึกษาแบบกลุ่มหลังการทดลองและการติดตามผล พบว่ามีความแตกต่างกันของปฏิสัมพันธ์ระหว่างคะแนนเฉลี่ยทักษะชีวิตของกลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรีและกลุ่มให้การปรึกษาแบบกลุ่มนั้น อภิปรายผลในรายละเอียดดังนี้

1.1 การที่คะแนนทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนของกลุ่มการให้การปรึกษาแบบกลุ่มหลังการทดลองและในระยะติดตามผลการทดลองไปแล้ว 1 เดือนสูงกว่าคะแนนทักษะชีวิตก่อนการทดลอง เพราะว่า กระบวนการให้การปรึกษาแบบกลุ่ม ได้ใช้วิธีการให้การปรึกษาที่เอื้อให้เกิดการพูดคุยกันระหว่างสมาชิกภายในกลุ่มโดยใช้กิจกรรมเกี่ยวกับศิลปะบำบัดเป็นสื่อกลาง เพื่อให้เกิดจินตนาการเกี่ยวกับประสบการณ์ความรู้สึกล้วนผ่านการสื่อสารโดยใช้การวาดภาพ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการพูดคุยในการเปิดประเด็นที่อาจเป็นปัญหาแล้วมาร่วมกันหาทางแก้ปัญหาเหล่านั้น โดยมีผู้ให้การปรึกษาเป็นผู้ให้คำแนะนำ ซึ่งการให้การปรึกษาแบบกลุ่มที่ผู้วิจัยได้จัดให้กับเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครศรีธรรมราช ส่วนใหญ่เป็นวัยรุ่น การนำกิจกรรมต่าง ๆ เช่นศิลปะ หรือกิจกรรมกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน(Borman, 1992) เป็นกิจกรรมที่มีความเหมาะสม เพราะว่า การให้การปรึกษาแบบกลุ่มบรรจุกิจกรรมที่มีความหลากหลาย ผลของการใช้กิจกรรมเสริมด้วยการพัฒนาทักษะชีวิตโดยใช้ศิลปะบำบัดเป็นส่วนประกอบของกลุ่มนอกจากนี้ได้ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มที่เอื้อให้สมาชิกเห็นคุณค่าในตนเองและปรับปรุงความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง โดยผู้นำกลุ่มเป็นตัวกลางในการส่งเสริมการพูดคุยระหว่างสมาชิกในกลุ่ม (Corey, 1997) และมีการใช้กิจกรรมอื่น ๆ เป็นพื้นฐานสำหรับการเข้าถึงเด็กและเยาวชนที่มีระดับทางสังคมและการปรับตัวด้านอารมณ์ที่แตกต่างกัน และเพื่อที่จะหลีกเลี่ยงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ในสถานควบคุมเด็กและเยาวชน (Wilson, 2003) โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาการทะเลาะวิวาทที่อาจเกิดขึ้นได้ กิจกรรม

การสร้างความปลอดภัยโดยการบริหารร่างกายแบบไท้เก๊ก หรือ การฝึกลมหายใจช่วยให้เกิดการผ่อนคลายลดอารมณ์ ลดอาการหงุดหงิด ฉุนเฉียว ลงได้ ถัดมามีการเสริมทักษะตัดสินใจ ประกอบการคิดวิเคราะห์เพื่อการป้องกันไม่ให้เกิดชกชว่นไปกระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง (Minzi, 2004) กล่าวคือได้จัดกิจกรรมในกลุ่มที่ให้ความสำคัญกับปัจจัยความเสี่ยงและการป้องกันในการกระทำความคิดหรือการมีพฤติกรรมที่อาจจะเบี่ยงเบน เด็กและเยาวชนได้รับการฝึกฝนการใช้ความคิดอย่างใคร่ครวญ รู้จักการปฏิเสธต่อรองบ้ายเบี่ยง ไม่ให้ถูกชักจูงไปในทางที่เห็นว่าไม่สมควร หรือมีความเสี่ยงต่อการกระทำความคิด สามารถพูดปฏิเสธเพื่อนได้อย่างไม่กระทบกระเทือนต่อความสัมพันธ์ที่มีต่อกัน

จากกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้นำมาเป็นบทเรียนเสริมในการให้การปรึกษาแบบกลุ่มสำหรับเด็กและเยาวชนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการส่งเสริมคะแนนทักษะชีวิต จึงทำให้คะแนนทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนกลุ่มนี้หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

1.2 ผลการวิจัยพบว่าคะแนนทักษะชีวิตของกลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรีและคะแนนทักษะชีวิตของกลุ่มการให้การปรึกษาแบบกลุ่มหลังการทดลองและระยะติดตามผล สูงกว่าคะแนนทักษะชีวิตก่อนการทดลอง แต่อย่างไรก็ตามพบว่าคะแนนเฉลี่ยทักษะชีวิตกลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรีสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มการให้การปรึกษา เพราะว่า กระบวนการของกลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรี นั้นเป็นผลมาจาก การให้เด็กและเยาวชนได้สนุกสนานกับการเคลื่อนไหวตามทำนองเพลงมีส่วนทำให้มีอารมณ์ของเด็กและเยาวชนดีขึ้น (Kim, 2003) ขณะที่การใช้ดนตรีกับเยาวชนทำให้เขามีความเข้าใจในบทเพลงที่สื่อความหมายเกี่ยวกับบทเรียนในแผนการให้การปรึกษาและดนตรีเป็นสื่อให้มีผลต่อความเข้าใจกันและกันภายในกลุ่มและผู้ให้การปรึกษาทำให้มีความสัมพันธ์กันมากขึ้น (Michael & Thaut, 2009) สิ่งที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมกลุ่มเนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ เป็นการ ใช้การผสมผสานกิจกรรมดนตรีกับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดทั้งแบบรุนแรงและไม่รุนแรงในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครราชสีมา แสดงให้เห็นว่ามีประสิทธิภาพต่อกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชน (Kim, 2004) เนื่องจากดนตรีเป็นแรงบันดาลใจให้มีผลต่อการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กและเยาวชนกับผู้ให้การปรึกษาจากการใช้กิจกรรมการเล่นดนตรีตามใจผู้เล่นอย่างอิสระทำให้เยาวชนได้ระบายความรู้สึกที่แท้จริงออกมา (Amason, 2002) ส่งผลให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อสังคมและผู้บำบัดเป็นเครื่องมือให้ผู้บำบัดสามารถค้นพบประเด็นที่ต่อเนื่องนำไปสู่การแก้ปัญหาภายในกลุ่มต่อไปนอกจากนี้ การใช้ทั้งเสียงเพลงบรรเลง เช่น เพลงบรรเลงของ Mozart for Meditation ตลอดจนการใช้เพลงที่เยาวชนคุ้นเคย และใช้เครื่องดนตรี เช่น เครื่องประกอบจังหวะ ได้แก่ ฉิ่ง ฉาบ กรับ กลอง หรือเม้าท์ออร์แกน เป็นต้น อุปกรณ์เหล่านี้เป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้าง

บรรยากาศการให้การปรึกษาเพราะให้มีความสุขสนุกสนาน และให้เสรีภาพทางการแสดงออกของเด็กและเยาวชน เพราะเด็กและเยาวชนในสถานพินิจฯ ส่วนใหญ่นั้น จะอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 14–18 ปี ซึ่งในทางจิตวิทยาอธิบายพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนในช่วงนี้ว่า จะแสดงออกผ่านอวัจนภาษามากกว่าการแสดงออกผ่านวัจนภาษา อาทิ การเล่นเกม การเล่นดนตรี เป็นต้น เนื่องจากทำให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจเมื่อมีผู้คนให้ความสนใจ เป็นไปตามงานวิจัยของ ศศิธร พุ่มดวง (2549) ดนตรีมีผลต่อบุคคลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และจิตวิญญาณ(Bonny, 1975) ดนตรีมีหลายประเภท ควรเลือกใช้ให้เหมาะกับบุคคล อารมณ์ และภาวะสุขภาพ และดนตรีสากลที่สามารถช่วยส่งเสริมและฟื้นฟูสุขภาพของบุคคลได้ ดนตรียังสามารถสร้างอารมณ์ หรือจินตนาการตามบทเพลงที่คีตกวีได้รังสรรค์ผ่านจังหวะ (Rhythm) ทำนอง (Melody) เสียงหนัก เสียงเบา ของบทเพลงนั้นๆ ซึ่งสามารถทำให้ผู้ฟังเกิดจินตนาการ(Gfeller, 2009) โดยขึ้นอยู่กับประสบการณ์ในชีวิตของแต่ละบุคคลนำไปสู่การระบายออก ทางอารมณ์ของเด็กและเยาวชน และการสร้างสรรค์จินตนาการในสมองของแต่ละบุคคลอันจะนำไปสู่การวิเคราะห์ตนเองในกลุ่มเด็กและเยาวชนได้ง่ายกว่าไม่มีเสียงดนตรี (Pavlicevic, 1994) ตลอดจนสามารถปลดปล่อยความรู้สึกเก็บกด ความบอบช้ำทางอารมณ์ การปลดปล่อยจิตใจสำนึกออกมาด้วยคำพูดให้กับสมาชิกในกลุ่ม จนสามารถแลกเปลี่ยนประเด็นปัญหา และร่วมกันแก้ไขระหว่างสมาชิกในกลุ่ม รวมทั้งสามารถทำให้ผู้ให้การปรึกษาได้สามารถทำการบำบัดกับเด็กและเยาวชน ได้ตรงกับลักษณะความผิดปกติของพวกเขา การพัฒนาระดับความสัมพันธ์และการตอบสนองทางอารมณ์และการมีส่วนร่วมได้ดี มีการพัฒนาด้านอารมณ์ การสื่อสาร และความภาคภูมิใจในตนเองสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Cathy, 2004)

จากการที่ใช้กลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรี กับเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ที่ส่วนใหญ่เป็นวัยรุ่น เด็กและเยาวชนเหล่านี้เป็นผู้ที่ชอบการแสดงออกทางกายมากกว่าการแสดงออกทางวาจา การใช้วิธีการให้การปรึกษาแบบกลุ่มที่มีมาแต่เดิม เป็นวิธีที่ใช้การพูดคุยเป็นส่วนใหญ่ บางครั้งเด็กและเยาวชนเหล่านั้นไม่กล้าพูดให้กับสมาชิกในกลุ่มทราบเรื่องความเป็นส่วนตัวของตนเองเพราะว่าอาจจะยังไม่มี ความคุ้นเคยและไว้วางใจซึ่งกันและกัน ดังนั้นการให้เด็กและเยาวชนได้แสดงออกด้วยการเล่นดนตรี จะเป็นวิธีที่เพิ่มความสัมพันธ์และความไว้วางใจกันภายในกลุ่มได้มากขึ้น

2. จากผลการวิจัยพบว่าคะแนนทักษะชีวิตในรายองค์ประกอบย่อยทั้ง 4 ด้านของกลุ่มการให้การปรึกษาแบบกลุ่มและกลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรีก็ปรากฏผลเช่นเดียวกัน ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ด้านการเห็นคุณค่าในตนเองนั้นผลการทดลองพบว่าคะแนนทักษะชีวิตด้านนี้เพิ่มขึ้น เพราะว่าการจัดกิจกรรมในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำกระบวนการให้การปรึกษาแบบกลุ่มและ

กลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรี เพื่อให้สมาชิกได้ฝึกฝนการเรียนรู้ที่มุ่งให้เกิดการเห็นคุณค่าในตนเองของสมาชิก โดยมีขั้นตอนในด้านการให้การศึกษาและขั้นตอนกลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรี มุ่งให้สมาชิกสำรวจตนเอง ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ช่วยกันวางแผนทางในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของตน รวมถึงการวางแผนทางในการมีชีวิตอยู่อย่างไรในอนาคต ซึ่งการแลกเปลี่ยนความรู้สึกและความคิดเห็นนี้ ทำให้สมาชิกสามารถแสดงความคิดเห็นหรือมีส่วนร่วมในการนำเสนอแนวทางเพื่อการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการให้กำลังใจซึ่งกันและกัน และความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า เช่น ความมีน้ำใจ รู้จักให้ รู้จักรับ คำนึงและภูมิใจในความสามารถด้านต่างๆ ของตนเอง เช่น ความสามารถด้านสังคม ดนตรี กีฬา ศิลปะ (ดวงละพา กุคนอก, 2551) ซึ่งสอดคล้องกับงานของ Coopersmith (1981 อ้างถึงใน จักรกฤษณ์ พิญญาพงษ์และคณะ, 2551) แต่อย่างไรก็ตาม เด็กและเยาวชนที่มีลักษณะเฉพาะของบุคคลแต่ละคน ก็จะส่งผลทำให้การเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคลแต่ละคนแตกต่างกันไป ประกอบกับลักษณะทางกายภาพ ความสามารถทั่วไป สมรรถภาพและการกระทำ ภาวะทางอารมณ์ ค่านิยมส่วนบุคคล และกลุ่มเพื่อน ก็จะส่งผลให้ความภาคภูมิใจมีความแตกต่างกันไป ดังนั้น การเพิ่มคุณค่าให้ตนเอง การมีเจตคติที่ดีต่อครอบครัวและคนรอบข้าง การลดพฤติกรรมก้าวร้าวทำให้เด็กและเยาวชนมีความตั้งใจที่จะประพฤติดีเพิ่มขึ้น ซึ่งจะเห็นว่าเด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมทักษะชีวิตเมื่อมีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะทำดี มีความรู้สึกที่จะทำดีกับทั้งตนเองและผู้อื่นส่งผลให้เด็กและเยาวชนมีทักษะชีวิตในการเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้น

2.2 ด้านการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล กระบวนการให้การศึกษาแบบกลุ่มและกลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรีสามารถส่งเสริมให้สมาชิกเกิดการพัฒนาด้านการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลได้นั้น เนื่องจากเด็กและเยาวชนที่เป็นวัยรุ่นส่วนใหญ่มักจะเชื่อและถูกชักจูงโดยเพื่อนที่มีลักษณะเป็นผู้นำในกลุ่มโดยขาดการพิจารณาด้วยเหตุผล หรือเพราะเกรงใจ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถที่เป็นกระบวนการคิด และการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผลในการพิจารณาเลือกที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างเป็นขั้นตอน ได้แก่ การรับรู้ปัญหา การกำหนดทางเลือกที่จะควรทำ การวิเคราะห์สภาพปัญหา การรวบรวมข้อมูล การหาทางเลือก การประเมินทางเลือกต่างๆ ตามข้อมูลที่มี และการตัดสินใจเลือกทางที่ดีที่สุดและเหมาะสมที่สุด (อุษณิลลิตพสาน, 2551) ทั้งนี้เพื่อให้รู้จักการคิดโดยอิสระไม่ถูกครอบงำจากบุคคลอื่น ผลจากการใช้กิจกรรมที่เกิดจากการแสดงบทบาทสมมุติ เด็กและเยาวชนสามารถใช้ทักษะการตัดสินใจว่า เป็นกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลในการพิจารณาเลือกแนวทางในการปฏิบัติ ต่อสถานการณ์ใด สถานการณ์หนึ่ง ที่จะได้นำไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ โดยกระบวนการดังกล่าวนี้ ได้แก่ การรับรู้ปัญหา การวิเคราะห์สภาพปัญหา การรวบรวมข้อมูล การหาทางเลือก

การประเมินทางเลือกต่างๆ ตามข้อมูลที่มี และตัดสินใจคัดเลือกทางที่ดีที่สุดและเหมาะสมที่สุด นอกจากนี้ การใช้บทเพลงที่มีเนื้อหาสาระที่มีความหมายเกี่ยวกับการตัดสินใจ เช่นเนื้อหาของเพลง “ได้อย่าง เสียอย่าง” ของ อัสนี-วสันต์ โชติกุล ที่นำมาใช้ในแผนการให้การปรึกษาแบบกลุ่ม สามารถกระตุ้นให้เด็กและเยาวชนเกิดประเด็นทางความคิดเกี่ยวกับทางเลือกในการตัดสินใจในชีวิตประจำวันได้ (Lindberg, 1995) จากกระบวนการดังกล่าวสามารถทำให้เด็กและเยาวชนกลุ่มนี้มีคะแนนทักษะชีวิตเกี่ยวกับการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลเพิ่มขึ้น

2.3 ด้านการปฏิเสธและการต่อรอง เป็นประเด็นที่yakต่อการหากิจกรรมมาประกอบระหว่างกระบวนการให้การปรึกษาแบบกลุ่มกับกลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรีแต่ผู้วิจัยก็สามารถนำกิจกรรมเสริมด้วยการให้เด็กและเยาวชนชมวีดิทัศน์ที่เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในการเกิดมาเป็นมนุษย์ และผลการกระทำผิด การติดยาเสพติด ผลก็คือทำให้เด็กและเยาวชนเห็นผลร้ายจากการกระทำดังกล่าวและเกิดความกลัว จึงเห็นความสำคัญของการที่จะต้องมีการทบทวนตนเองเกี่ยวกับ การปฏิเสธและการต่อรอง เด็กและเยาวชนร่วมกันแสดงความคิดเห็น และได้เรียนรู้พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของบุคคล เพื่อบอกความต้องการของตนเอง และแสดงความตั้งใจที่จะปฏิเสธ อย่างชัดเจน ซึ่งผลจากการใช้การสื่อสารเพื่อเจรจาต่อรองให้เป็นที่ยอมรับด้วยความพึงพอใจทั้งสองฝ่าย เป็นการให้ความสำคัญต่อการสื่อสารและการสร้างความรู้สึที่ดีต่อกันของสมาชิก สามารถที่จะทำความเข้าใจกันภายในกลุ่มได้มากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Kim, 2003) ผลจากการจัดกิจกรรมทำให้เกิดการพัฒนาทางด้านสังคม อารมณ์ การสื่อสาร และการสร้างความสัมพันธ์ในหมู่เพื่อน เด็กและเยาวชนที่ได้รับกิจกรรมดนตรีบำบัดในรูปแบบของการฟังเพลงที่คุ้นเคย การใช้เพลงประกอบกิจกรรมกายบริหาร ทำให้เด็กและเยาวชนได้มีการปรับตัวที่ดี เริ่มมีการพูดคุยกันและ มีการรวมกลุ่มกันมากขึ้น เด็กและเยาวชนเหล่านี้มีทักษะทางด้านสังคมและการสื่อสาร โดยการใช้การตอบสนองด้านอารมณ์ต่อดนตรี (ภูมิภัทร ปลายวงษ์ ณ อรุณยา, 2547) ผลโดยรวมทำให้มีคะแนนทักษะชีวิตด้านนี้เพิ่มขึ้น

2.4 ด้านการจัดการกับอารมณ์ ผู้วิจัยได้นำวิธีการที่หลากหลายเพื่อให้เด็กและเยาวชนในกระบวนการให้การปรึกษาแบบกลุ่มและกลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรี โดยใช้กิจกรรมที่สร้างความผ่อนคลายด้วยการใช้วิธีการบริหารลมหายใจ การบริหารร่างกายแบบไทเก๊ก ประกอบเสียงเพลงบรรเลง การเล่นดนตรีที่ไม่มีการเตรียมตัวมาก่อนการฟังดนตรีตามที่ตนชอบและคุ้นเคย และฟังเสียงดนตรีธรรมชาติทำให้เด็กและเยาวชนการลดความเครียดและความตึงตัวของกล้ามเนื้อได้ (Pavlicevic, 1994) เด็กและเยาวชนได้มีปฏิสัมพันธ์กับดนตรี ด้วยการเล่นเครื่องดนตรีตามความต้องการที่มีหลายชนิด หรือการเปล่งเสียงตามเสียงดนตรี ครั้งละ 30 นาที ใช้การเล่นดนตรีเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วม ด้วยการเล่นเครื่องดนตรีตามลักษณะของการเล่นตามอารมณ์และ

ความรู้สึกลึก (Improvisation) ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ทำให้สมาชิกภายในกลุ่มได้รู้จักการจัดการกับอารมณ์ สมาชิกได้เรียนรู้วิธีปรับเปลี่ยนความคิดเพื่อผ่อนคลายความเครียด ผลการจัดกิจกรรมทำให้เด็กและเยาวชนรับรู้ว่าเป็นความรู้สึกอย่างหนึ่งที่มีทั้งทางบวกและทางลบ การแสดงออกซึ่งพฤติกรรมทางอารมณ์และจะแสดงออกทางร่างกายด้วยเช่นกัน ผลของการควบคุมอารมณ์หรือความสามารถในการจัดการกับอารมณ์นั้นจะแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการปรับตัวต่อการดำเนินชีวิต WHO (1994) ผลการจัดกิจกรรมด้านการจัดการกับอารมณ์ ส่งผลให้เขาสามารถเข้าใจภาวะอารมณ์ของตนเองและผู้อื่นว่ามีผลต่อพฤติกรรม ซึ่งทำให้สามารถตอบสนองต่อภาวะต่างๆ ทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม เช่น อารมณ์โกรธหรือความเศร้าโศกเสียใจ ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาวะสุขภาพ รวมถึงการจัดการกับความเครียดเป็นความสามารถที่จะรู้สาเหตุของความเครียด และรู้แนวทางที่จะควบคุมระดับความเครียด เช่น การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมต่างๆ หรือเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต หรือการเรียนรู้วิธีผ่อนคลายความตึงเครียดที่เกิดขึ้นอย่างเหมาะสมจะลด ปัญหาต่างๆ ด้านสุขภาพ (วรัญญา รุมแสง, 2547) ส่งผลให้เด็กและเยาวชนได้มีการพัฒนาระดับความสัมพันธ์และการตอบสนองทางอารมณ์และการมีส่วนร่วมได้ดี มีการพัฒนาด้านอารมณ์ ดีขึ้น ส่งผลให้คะแนนทักษะชีวิตด้านการจัดการกับอารมณ์สูงขึ้น

3. สมมติฐานข้อที่สอง คะแนนทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนกลุ่มที่มีลักษณะพฤติกรรมกระทำผิดแบบไม่รุนแรงมีความแตกต่างกับคะแนนทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนกลุ่มที่มีลักษณะพฤติกรรมกระทำผิดแบบรุนแรง ทั้งสองกลุ่มคือ การให้การปรึกษาแบบกลุ่ม และกลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรี

ผลการวิจัยในสมมติฐานข้อที่สองพบว่า การพัฒนาวิธีการบำบัดฟื้นฟูด้วยวิธีผสมผสานกิจกรรมดนตรีเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตให้กับกลุ่มเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในสถานพินิจฯ นครศรีธรรมราชทั้งที่กระทำผิดแบบรุนแรงและไม่รุนแรง พบว่าไม่มีความแตกต่างกันในคะแนน ทักษะชีวิตของกลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรีและกลุ่มให้การปรึกษาแบบกลุ่ม ซึ่งจากการวิจัยครั้งนี้ทำให้เห็นว่าเครื่องมือในการบำบัด สามารถใช้ได้กับเด็กและเยาวชนโดยทั่วไปทั้งที่กระทำผิดอย่างรุนแรงและไม่รุนแรง เนื่องจากระดับของคะแนนในการกระทำผิดอย่างน้อยของการวัดคะแนนทักษะชีวิตที่ระหว่างก่อนทำกิจกรรม หลังทำกิจกรรมและระยะติดตามผลไม่มีความสัมพันธ์กันผลจากการวิจัยครั้งนี้มีความละเอียดอ่อนในการวัดเพราะเครื่องมือมีความสลับซับซ้อนประกอบด้วยเด็กและเยาวชนที่อยู่ในที่พักรวมกันอาจทำให้ระดับความคิดและประสบการณ์ในการอยู่ร่วมกัน ทำให้ระดับความคิดมีความคล้ายคลึงกัน ทำให้มีคะแนนทักษะชีวิตที่ไม่มีความแตกต่างกัน

4. ผลจากการวัดคะแนนทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนในกลุ่มการให้การปรึกษาแบบกลุ่มและกลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรี หลังจากการสิ้นสุดการทดลองไปแล้ว 1 เดือนพบว่า คะแนนทักษะชีวิตของเยาวชนทั้ง 2 กลุ่มสูงกว่าคะแนนทักษะชีวิตก่อนการทดลองเพราะว่า ผลของการจัดกิจกรรมทั้งสองกลุ่มมีการจัดกิจกรรมที่มีการเรียนรู้ในแต่ละองค์ประกอบใช้เวลาหลายครั้ง ซึ่งการฝึกทักษะชีวิตโดยทั่วไปใช้แผนการเรียนรู้ประมาณ 9 แผนการทดลองแต่ในการทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาแผนการเรียนรู้ทั้งกลุ่มการให้การปรึกษาแบบกลุ่มและกลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรีทั้งหมด 17 แผนการทดลอง ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ในต่อองค์ประกอบของทักษะชีวิต มีการเรียนรู้ซ้ำ ๆ กัน แต่มีรายละเอียดที่มีความหลากหลายไม่ซ้ำกัน ทำให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้อย่างลึกซึ้ง และมีความเข้าใจฝังลึก ทำให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ที่คงทน ถึงแม้ว่าหลังการทดลองไปแล้วหลายวันเมื่อมีการทดสอบซ้ำแต่คะแนนทักษะชีวิตก็ยังคงอยู่ และยิ่งสูงกว่าก่อนการทดลอง หรืออีกประเด็นหนึ่งก็อาจเกิดจากการที่เด็กและเยาวชนได้มีการนำทักษะชีวิตไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน จึงเกิดเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ทำให้มีความเข้าใจทักษะชีวิตแบบถาวร (Yeh, 2011) เด็กและเยาวชนเข้าใจทักษะชีวิตได้ดี และสามารถดำเนินชีวิตโดยไม่กระทำผิดซ้ำอีก

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง ผลของการให้การปรึกษาแบบกลุ่มและกลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรีเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตกับเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดนครศรีธรรมราช มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาและเสริมสร้างทักษะชีวิตทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเอง การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล การปฏิเสธและการต่อรอง และการจัดการกับอารมณ์ เป็นภารกิจสำคัญของการบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนในสถานควบคุม ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดกลับไปกระทำผิดซ้ำ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ควรจะต้องพัฒนาเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้และความชำนาญเพิ่มเติมจากการให้การปรึกษาแบบกลุ่มเป็นกลุ่มผสมผสานกิจกรรมดนตรีซึ่งเป็นกิจกรรมในการส่งเสริมทักษะชีวิตให้กับเด็กและเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพเป้าหมายของการให้การปรึกษาไม่ได้เน้นที่ทักษะทางดนตรี แต่เน้นพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม ขึ้นอยู่กับความจำเป็นของแต่ละบุคคล สามารถนำไปใช้กับการบำบัดฟื้นฟู ประยุกต์ใช้ได้หลายบริบท โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาทักษะชีวิต การนำดนตรีรูปแบบผสมผสานกระบวนการต่างๆ ทาง

ดนตรี เช่น ร้องเพลง แต่งเพลง ประสานเสียง จินตนาการตาม หรือลีลาประกอบ การใช้เพลง บรรเลงในการเสริมสร้างจินตนาการต่างๆ เหล่านี้ จะเป็นการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเปิดใจในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมให้การศึกษามากยิ่งขึ้น นอกจากนี้กิจกรรมทางดนตรียังสามารถใช้ในการที่สอดแทรกในกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ โดยนำไปประยุกต์ในแผนการเรียนรู้ จะทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการพัฒนาแผนการทดลองกลุ่มผสมผสาน กิจกรรมดนตรีเปรียบเทียบกับทดลองกลุ่มอื่น ๆ เช่น กลุ่มผสมผสานกิจกรรมกีฬา หรือกลุ่มนันทนาการอื่นๆ เพื่อเปรียบเทียบว่าวิธีการใดจะสามารถส่งเสริมทักษะชีวิตกับเด็กและเยาวชนอย่างมีประสิทธิภาพได้มากกว่ากัน

2.2 ควรมีการพัฒนาแผนการทดลองที่ส่งเสริมทักษะชีวิตที่ขยายขอบเขตเพิ่มเติมจากทักษะชีวิต 4 ด้าน เช่น การคิดวิเคราะห์เพื่อประเมินสถานการณ์ การสื่อสาร ความอดทน เป็นต้น ทั้งนี้จะต้องสามารถเชื่อมโยงกับ วิถีชีวิตจริงของเด็กและเยาวชน และสถานการณ์ ความเสี่ยงที่มีโอกาสจะเกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนได้ เช่น การกระทำผิด การใช้สารเสพติด และการขายบริการ เป็นต้น